

Lev z pokolení Judova

J.Hrdinka, Chodov 23.3. 2013

Úvod: Večeře Páně je zvláštní bohoslužbou. Slavnostní, očistná, ale zároveň i proměňující. Lidé si palčivěji uvědomují svá selhání a doufají, že jim je Pán Bůh pomůže změnit. „Bratře kazateli, jak bych si přál změnit svoji povahu, výbušnost, sklon k pomlouvání, závist“, s určitou skepsí v hlase mi říká jedna nešťastná sestra. „Pane kazateli, co s tím svým problémem mám dělat, mám pocit, že to nikdy nevyřeším“, ukončil jeden mladý muž monolog, ve kterém mi vyléval své rozbolavělé srdce.

Svět sužují nepokoje, hlad, nemoci, záplavy, lidi trápí nepoctivost politiků a beznaděje do budoucnosti. Avšak více než cokoli jiného upřímně lidi trápí jejich vlastní život. Rozdíl mezi našimi touhami, přáními, ideály a skutečností – jak jsme sobečtí, netrpěliví, nelaskaví. Jen lhostejní lidé si mohou myslet, že v jejich životě je všechno v pořádku. Je možné zvítězit nad svojí povahou, dědičnými sklony, pokušeními? Bože, proč jsi nás neušetřil tohoto dilematu?!

Dnes, při příležitosti večeře Páně nám chci ukázat na naději, že to jde. Bůh nám ukázal vysoké ideály, ale dává nám možnost jich dosahovat. Chci s vámi zkoumat život jednoho obyčejného muže, který prožil koperníkovský (zásadní) obrat. Jeho život by podle názoru většiny lidí skončil tragédií a marností, se stal příkladem úžasné změny a vítězství.

Dříve, než budeme číst úvodní pasáž, dovolte mi etymologickou otázku: Kde se vzalo slovo „Židé“ – „Jews“, „Juden“? Proč tímto výrazem označujeme jednu etnickou skupinu lidí? Co se můžeme naučit ze života muže, po kom se celá tato pospolitost jmenuje?

Základní text: Zjev 5,1-5 „A v pravici toho, který sedí na trůnu, spatřil jsem knihu úplně popsanou, zapečetěnou sedmi pečetěmi. Tu jsem uviděl mocného anděla, který vyhlásil velkým hlasem: "Kdo je hoden otevřít tu knihu a rozlomit její pečetě?" Ale nikdo na nebi ani na zemi ani pod zemí nemohl tu knihu otevřít a podívat se do ní. Velmi jsem plakal, že se nenašel nikdo, kdo by byl hoden tu knihu otevřít a podívat se do ní. Ale jeden ze starců mi řekl: "Neplač. Hle, zvítězil lev z pokolení Judova, potomek Davídův; on otevře tu knihu sedmkrát zapečetěnou."

Kdo zvítězil? Lev z pokolení Judy.“ Proč z pokolení Judy, vždyť v Izraeli bylo 12 pokolení? Právě zde se skrývá velké tajemství vítězství člověka. Bůh nám nechal napsat Písmo a v něm nacházíme životní příběhy lidí – jejich selhání i vítězství, z nichž si máme vzít příklad. Tento život je jedním z velkých příběhů Bible zapsaných pro poučení každého z nás.

I. Judova velká selhání

1. Život Jákobových synů Gen 27,17-27 Jákob podvedl svého otce Izáka a neprávem získal požehnání prvorozeného. Musel uprchnout před svým rozhněvaným bratrem do vzdálené země. Bůh ho chtěl udělat otcem svého lidu, ale ne podvodem. Zarídil by to jinak – ještě se k tomu vrátím. Jeho strýc a pozdější tchán ho oklamal stej-

ně jako on bratra Ezaua. Jákob se zamiloval do mladší dcery Ráchel. Jákob mu však podvodem dal starší dceru Leu. Podvodem způsobil Jákobovu polygamii – mnohoženství a to Jákobovy problémy ještě rozmnožilo.

- První žena **Lea Jákobovi porodila** čtyři syny: Rubena, Simeona, Levi, **Judu** a později ještě Isachara a Zabulona. Ráchel se zatím žádné děti nenarodily. Proto poslal za Jákobem služku a ta pro ni porodila Dana a Neftalína. Zápas žen pokračoval a Jákobovi se narodil Gád a Ašer ze služky Lei. Nakonec Ráchel měla dva syny: Josefa a Benjamína. Jákob se nedokázal ubránit zápasům a intrikám svých žen v polygamii. • Nevyváženými vztahy rodičů trpěla celá rodina! Ženy upřednostňovaly své děti a Jákob se mezi tím zmítal. Dělal chybu tím, že i on si oblíbil svého syna Josefa a vzbuzoval žárlivost ostatních starších synů. Dával mu zvláštní dary – oblečení, a bratři začali Josefa nenávidět. Proč to líčím? Jeden z bratří vynikal ve své nenávisti.

Příběh Judovy krutosti Gen 37, 24-27: „Vzali ho a hodili do cisterny. Cisterna byla prázdná, bez vody. Pak se posadili, aby jedli chléb. Tu se rozhlédli a spatřili, jak od Gileádu přichází karavana Izmaelců; ... Táhli s tím dolů do Egypta. Juda řekl bratrům: „Čeho tím dosáhneme, když svého bratra zabijeme a jeho krev zatajíme? Pojd'te, prodáme ho Izmaelcům, ale sami na něho nesahejme; vždyť je to náš rodný bratr.“ **Bratři ho uposlechli.**“

- Daleko od domova, Juda jako jeden z žárlivých bratří navrhl: „Prodejme ho.“ Bylo to horší než smrt! Slyším pláč Josefa ve vyschlé studni a zoufalé volání spoutaného otroka, kterého odvázejí cizinci navždy pryč. Zatvrzelí bratři oslyšeli zoufalý pláč.
- Mojžíš byl také mistr slova. Při psaní tohoto příběhu se rozhodl pozastavit děj, aby ukázal na nejvíce iniciativního bratra. V textu udělal vsuvku, odbočku. Gen 37,37: „**Medanci ho prodali do Egypta Potífarovi.**“ Gen 39,1 začíná slovy: „**Josef byl odveden dolů do Egypta ... si ho koupil Egyptan Potifar.**“ Stále hovoří o jedné věci. Mojžíš si uvědomil, že bude dobré zdůraznit osudy bratra, který byl nejvíce bezcitný, Judy! Jak se mu dařilo, co dělal?

2. Mojžíšova vsuvka do vyprávění příběhu Gen 38. kapitola je důležitou vsuvkou. Je to jedna z nejsmutnějších kapitol, která popisuje životní osudy jednoho z věřících, který se propadá stále hlouběji do hříchů.

- v. 1: „**Juda odešel od svých bratří a připojil se k adulamskému muži jménem Chíra.**“ Rozhodl se opustit rodinu a jít svojí cestou. Boží církví byla v patri-archální společnosti rodina. Dnešními slovy: Juda odešel z církve. Nechtěl se jen osamostatnit, ale i zapomenout na vše, co mu rodina dala. Proto se připojil k nevěřícímu pohanskému muži.
- v. 2: „**Tam spatřil dceru muže Šúa. Vzal si ji za ženu.**“ I když věděl, že si Bůh nepřeje sňatky s pohany, vzal si pohanku a žil pohanským způsobem života. Narodili se jim tři synové, ale Juda je nevychoval ve víře v Hospodina. v. 7 říká, že prvorozený Er byl v Hospodinových očích zlý. Proto ho Hospodin usmrtil.“ Verš 10 říká totéž o jeho mladším bratrovi Onanovi, který si vzal vdovu po svém bratrovi, ale vyhýbal se levirátní povinnosti – aby zplodil potomka svému zemřelému prvorozenému bratrovi. Jejich manželka, vdova Tamar zůstala bez dětí a nezaopatřená. Tchán Juda jí nechtěl vdát za posledního syna. Neřídil se už Božími pokyny. A pak se stalo něco velmi vážného. Tamar vymyslela lest. Převlékla se za

prostitutku a měla poměr se svým tchánem. Jak velmi Juda klesl, když jde bez výčitek za prostitutkou! Když začalo být zjevné, že Támar je těhotná a odmítala říci s kým, v jejím případě vyhlásil rozsudek: „**Vyved'te ji, ať je upálena.**“ (v. 24) Nakonec zjistil, že tou „prostitutkou“ je jeho snacha. **Juda klesl tak, že porušoval všechny principy víry, byl zlý, bezbožný a nespravedlivý.** „Pane Bože, co ještě chceš udělat s takovým člověkem, který kus svého života promrhal v hříchu?“

- Smutně vzpomíná na domov svého otce, který věřil v Boha a vštěpoval jim jeho zásady. Věděl, že se dostal do víru hříchu a okolností, které ho táhly stále hlouběji, ale nevěděl si s tím rady. Jsem přesvědčen, že se hodně modlil a prosil Boha o pomoc. „Bože, můžeš mi odpustit a pomoci mi změnit můj život?“ Kladu dnes otázku: Odpustil Bůh zlému Judovi a přijal ho?
- **Porovnání:** Mezitím se odehrálo hodně událostí. Zatímco **Juda** na svobodě hřeší a odchází od Boha, **Josef** v Egyptě zůstal Bohu věrný v těžkých okolnostech a je ve vězení. Jeden má svobodu a může se rozhodovat podle svého. Ale v dobrých okolnostech odchází od Boha, aby mohl „užívat a hřešit“, ale život mu hořkne hříchem. Své děti strhává do hlubin odpadnutí a pohanství a přivádí je do časné i věčné záhuby. Druhý je otrokem a jeho možnosti rozhodování jsou velmi omezené. Přesto v krajně obtížných okolnostech stojí pevně na Boží straně a v pohanské zemi vychovává své děti ve víře v Boha. Juda aktivně vyhledává prostitutku, aby ukojil svůj chtíč. Josefovi se příležitost sexu přímo nabízela, ale on odmítá a kvůli tomu trpí. Juda zapírá svého Boha, Josef o něm otevřeně se všemi hovoří. V čem leží ten podstatný rozdíl mezi lidmi, a to i v dnešní době? Zbožný život nezáleží na okolnostech, ale na živém vztahu k Bohu. Důvěra k Bohu určuje náplň a cíl lidského života. Za některými lidmi zůstává nepříjemná a slizká stopa hříchu jako za slimákem a znečistí všechno, čeho se dotknou. To byl Juda. Za jinými zůstává vůně radosti, dobroty a pomoci jako za Josefem. Domnívám se, že právě toto chtěl svým čtenářům sdělit Mojžíš, který do příběhu o Josefovi vkládá vsuvku o Judovi.
- Pane Bože, můžeš Judovi ještě odpustit a udělat něco s jeho životem? Můžeš odpustit i nám a změnit náš život, aby se slizká stopa hříchu změnila na vzácný příklad?

II. Boží spásné působení v Judově životě

Uplynula řada let, kdy je Josef ve vězení. Proto, že byl věrný svému Bohu. Pak ho Bůh povýšil a stal se nejvyšším správcem Egypta. Uplynulo 7 let hojnosti, kdy hromadil zásoby obilí. Bůh řídil události. I v Palestině nastal hlad a Josefovi sourozenci se vydávají do Egypta, aby nakoupili obilí. Kde nacházíme Judu?

1. Příběh o záchraně rodu odhaluje Judovu změnu Gen 42,3

- „Deset Josefových bratrů sestoupilo do Egypta.“ Benjamín byl doma. Josef v Egyptě. To znamená, že Juda se vrátil domů. Jako marnotratný syn. Problémy mu přerostly přes hlavu. Vyznal své hříchy jako jeho otec Jákob a stejně jako on se vrátil domů a prosil Boha, aby ho změnil. **Je vůbec možné, aby se ještě změnil člověk, který klesl tak hluboce?** Je možné, aby se z vlažného příslušníka Laodiceje stal člověk zbožný a zapálený ve vztahu k Bohu? Tuto otázku si kladu, když se modlím za sebe, za moji rodinu, za svůj sbor a za církev. „**Pane Bože, můžeš vzkřísit duchovně mrtvé, když k tobě přijdou? Máš ještě dnes tu trpěli-**

vost, lásku a moc? Máme ještě šanci, když jsme se ti vzdělili podobně jako kdysi Juda? Sledujme pozorně, co se stalo s Judou:

- Bratři nakoupili obilí v Egyptě. Nepoznali bratra, ale on je poznal. Juda mezitím prožívá vnitřní změnu. Po smrti svých synů pochopil, že hlavním smyslem života je vztah k Bohu. Bůh ho vnitřně změnil. Stává se z něj jiný člověk. Už to není krutý a bezcitný bouřlivák, který s klidem odepsal svého bratra. Když snědli obilí a bratři jednají s otcem o tom, jestli půjdou znovu nakoupit obilí a jestli je bude doprovázet nejmladší syn Benjamín, Mojžíš zaznamenal pozoruhodnou zmínku. Když žádá otce Ruben, otec striktně odmítá (Gen 42,37-38). Najednou se na scéně objevuje v pořadí čtvrtý syn, marnotratný syn, Juda a přebírá iniciativu – jedná s otcem namísto Rubena. **Gen 43,3. 8.** A otec to povolil (43,11-13). **Otec si váží Judy víc než prvorozeného Rubena** a svěřil mu ještě větší odpovědnost než svým milovaným synům, Josefovi a Benjamínovi. Proč? Sledoval jeho život a viděl stejný zážitek, jaký Bůh před mnoha léty udělal i v jeho životě. Z Jáкова podvodníka se stal Izrael – vítěz.

2. Z Judy hříšníka Bůh dělá Judu zbožného. Odpuštění předchází duchovní obnovu. Juda se setkal s Bohem stejně jako jeho otec Jákob. Komu je víc odpuštěno, víc miluje. A kdo víc miluje, víc udělá. Ještě jednou: kdo víc miluje, víc udělá. Ježíš se ptá Petra: „**Petře, miluješ mne?**“ A Petr pochopil tajemství Božího odpuštění a svůj život zasvětil Pánu a ztraceným lidem. Mojžíš své vyprávění protkává zmínkami o Judovi stejně jako později mnozí bibliční pisatelé.

3. Konečné setkání v Egyptě Gen 44,18n. v. 33-34

- Josef zkouší své bratry do krajnosti. A v této těžké zkoušce se ukázala skutečná nynější povaha Judy: „Dovol, abych zůstal v otroctví já namísto svého bratra.“ To nezpůsobily pouze výčitky za to, co udělal svému bratru Josefovi, ale toto je zvláštní lásky. Juda byl ochoten obětovat svůj život za život svého bratra. Dovolil Bohu, aby úplně proměnil jeho srdce. Ten, který prodal, nabízí sám sebe.
- Před chvílí jsme srovnávali Judu s Josefem. Hříšník a věrný Boží služebník. Bůh je však Bohem dynamickým, činitelem, který mění. Počáteční prázdnotu a chaos mění na krásný svět. Skupinu otroků na svůj vyvolený lid. Judu marnotratného hříšníka v Judu svatého. Josefa a Judu můžeme srovnávat ještě jednou. Josef zachoval Izraele v Egyptě během dlouhé doby hladu. Juda zachoval na dlouhá staletí Boží víru, když zbývajících deset kmenů odpadlo a v zajetí se rozptýlili do všech zemí. Bůh vedl a miloval všechny, ale pro tyto dva měl zvláštní úkol a místo ve svém plánu. **Bůh nás miluje všechny, ale jen někteří mu dovolí, aby v jejich životě vykonal skutečný zázrak proměny a zapojil je zvláštním způsobem do své služby.**

III. Boží plán vítězství člověka – spolupráce s Bohem

Sledujme ještě jedno dějství Judova životního příběhu, který Mojžíš zvýraznil ve svém vyprávění. Izraelci jsou zachráněni před hladem a bydlí v Egyptě. Starý otec Jákob sleduje život svých synů a jejich rodin: jejich píli, rodinné vztahy, výchovu dětí a také duchovní vztahy. Nedlouho před svojí smrtí si své děti svolává, a když se s nimi loučí, žehná jim. Je zajímavé si pročítat jeho prorocká slova, kterými vystihuje jejich charakter i budoucnost. Nejstaršímu Rubenovi vytýká hřích s jeho manželkou.

1. Jákobovo požehnání Gen 49,1: „**Sejděte se, oznámím vám, co vás v budoucnu potká.**“ Každému synu řekl něco zvláštního. Nejstaršímu Rubenovi vytýká, že se dopustil hříchu s ženou, kterou mu pro narození dalších dětí dala manželka: „**Přetekls jak vody: nebudeš však první, protože jsi vstoupil na otcovo lože.**“ (v. 4n) Nejkrásnější a nejdelší požehnání platí Judovi, kterého přirovnává ke lvu. (v. 8-12) Vyslovil pozoruhodné uznání: „**S úlovkem, můj synu, vystoupil jsi vzhůru.**“ Jinak řečeno: byl jsi dole a daleko od Boha. Ale vrátil ses a změnil jsi život. Slova „s úlovkem“ znamenají, že něco hodnotného získal. Ruben kvůli hříchu ztratil, Juda díky pokání získal. Zaslíbení Judovi znělo: „Juda nikdy nebude zbaven žezla“. Skrývají se zde dvě zaslíbení:

- a) Stane se duchovním vůdcem: „**Synové tvého otce se ti budou klanět... Juda nikdy nebude zbaven žezla**“ (v. 8) Jinými slovy: povedeš národ, který vznikne z našeho rodu.
- b) Z jeho pokolení se narodí Spasitel: „**dokud nepřijde ten, který z něho vzejde. Toho budou poslouchat lidská pokolení**“ (v. 10)

2. Pokolení Ježíše Krista Mi 5,1: „**A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, který bude vládcem v Izraeli.**“

- Jak velké vyznamenání to je, že Kristus se narodil z pokolení Judy. Toho, kdo byl hříšný více než ostatní, ale změnil se. Kristus se neštítí hříšníků, přišel jim pomoci. **Svatými v Božích očích se nestávají ti, kdo se formálně snaží plnit Boží požadavky a dávají najevo svoji dokonalost. Ale zvláště ti, kdo plně prožili dotek Boží odpouštějící a proměňující milosti.** Kdo vzali Boha vážně a už nikdy se nechtějí vrátit ke starému způsobu života. Ti, kdo prošli peklem hříchu a cítili se v něm velmi osamělí a nešťastní. Kdo si nesmírně váží Boží lásky a Kristovy oběti. **V nebi jednou mohou být pouze ti, kdo se už nikdy nechtějí vrátit zpět do hříchu!** A také o tom je Večeře Páně. Vždy znovu nám připomíná smrt Pána Ježíše za naše hříchy a my si dáváme předsevzetí: „Pane, už nechci hřešit“.

3. Tajemství duchovního vítězství Zj 5,5: „**Zvítězil lev z pokolení Judova.**“ Bůh si Judovy životní proměny vážil natolik, že k jeho vítězství přirovnává i Kristovo spásné dílo. Největším vítězstvím na tomto světě je vítězství nad hříšnými sklony, nad špatností vlastní povahy a růst v milosti a posvěcení.

Závěr: Bůh dává každému člověku šanci. Dává nám ji znovu dnes. I my jsme jako Juda. Uvědomme si každý, kam jsme se zatoulali. On je ochoten vysvobodit i z největší hloubky odpadnutí. Večeře Páně je jedinečnou příležitostí, jak prožít zkušenost návratu k Pánu Bohu: je příležitostí, abychom si uvědomili svůj stav, abychom přijali odpuštění, získali novou radost a pokoj do srdce a požádali o novou sílu žít jinak. Nechejme tuto příležitost uplynout nevyužitou. Ať je Judovo a Ježíšovo vítězství i naším vítězstvím.